

Juni 2010

Lieve vrienden en donateurs,

Voor u ligt alweer de 17^e nieuwsbrief van het Malibongwebestuur. Het was 18 mei exact 18 jaar geleden, dat Malibongwe een stichting is geworden. We hebben dit bescheiden bij onze secretaris Gerda Vermeer gevierd, met appeltaart.

U leest in onze nieuwsbrief over het bezoek van ons bestuurslid Gonny Smitskamp, die met haar man voor de tweede keer een rondreis door Zuid-Afrika heeft gemaakt. Ze vertelt er uitgebreid over. Het geeft ons een positief gevoel, te lezen dat onze inspanningen niet voor niets zijn.

Anita van Velzen schrijft over het WK-voetbal, dat aanvankelijk hoge verwachtingen bij de zwarte bevolking wekte. Sanne van 't Hof gaat in op de achtergronden van ons crèche-project, waar wij - door uw steun - 21 leidsters een opleiding konden geven, waardoor zij professioneler hun werk als crècheleidster kunnen doen.

In juni besteedt het Delftse Filmhuis Lumen een week lang aandacht aan films die zich afspelen in Zuid-Afrika; ook hierover meer in deze nieuwsbrief.

Tot slot wil ik u allen, uit naam van het bestuur, bedanken voor uw steun. Degenen, die de nieuwsbrief liever per email ontvangen, wordt vriendelijk verzocht dit aan ons door te geven, malibongwefund@hotmail.com. En kijkt u vooral eens op onze nieuwe website www.malibongwe.nl.

Met vriendelijke groet,
Trudi van Bemmelen

In Memoriam

Adrie de Bruijn

Kort na het bezoek van Gonny en Chris, is Adrie de Bruijn, onze contactpersoon in Zuid-Afrika, op 10 april 2010 plotseling overleden.

Adrie werkte 25 jaar op scholen voor gehandicapten in Umtata en Harding als fysiotherapeute. Onder moeilijke omstandigheden heeft ze veel betekend voor de gehandicapte kinderen en haar collega's. Ze was een bevlogen mens.

Ze heeft veel vrouwen met ons in contact gebracht en fungeerde als intermediair tussen hen en Malibongwe. We zijn dankbaar voor haar inzet en zullen haar gaan missen.

We leven mee met de familie en al degenen die haar gekend hebben in Zuid-Afrika.

Namens het bestuur,
Gerda Vermeer

REISVERSLAG UIT ZUID-AFRIKA

Na een week in Johannesburg en twee weken rondtrekken in het noorden van Zuid-Afrika komen we (Chris en ik) op ons adres van 4½ jaar geleden, 20 km. van Mamelodí vandaan. We hebben hier uitgebreid de tijd genomen om nieuwe contacten te leggen en oude contacten op te zoeken. Met Mamelodí, een voormalige township met ± 2 miljoen inwoners bij Pretoria, heeft Delft een Stedenband. In dat kader heeft Chris een tweedaagse voortgangsbespreking met alle betrokkenen in Mamelodí. Er lopen verschillende projecten die we bezocht hebben, maar voor Malibongwe is vooral van belang het crèche-project dat ook wij financieel ondersteund hebben. We hebben ons uitgebreid laten voorlichten door Thabo Kubu, de coördinator van dit project en met hem 2 crèches bezocht. In het afgelo-

pen jaar hebben 21 vrouwen een 3 maanden intensieve cursus gevolgd voor crècheleidster, die door ons gefinancierd is. Drie van hen heb ik op de crèches ontmoet. We werden overal met een warme omhelzing begroet: "Oh Malibongwe!! Thank you!". Ze zijn

De vrouwen zijn zich veel meer bewust geworden van hun verantwoordelijkheid en stralen zelfvertrouwen uit. Op dit moment zijn er 20 crèches opgezet waar 2000 kinderen van profiteren. Het waren ontroerende bezoeken, grote groepen kindertjes, blij, enthousiast, zwaaien en zingen. Ze worden 's ochtends vanaf 5 uur gebracht en kunnen tot

's avonds 5 uur weer opgehaald worden. Zie hierover meer in deze Nieuwsbrief.

Hoewel er de afgelopen 5 jaar in Mamelodí veel is bijgekomen aan stenen huisjes en infrastructuur, blijven de tegenstellingen groot. Er is nog veel armoede. Bij elke plaats in Zuid-Afrika zie je aan de rand van de 'bijbehorende' township een grote krottenwijk van mensen die wonen tussen een paar planken en een golfplaten dakje. Dit went voor ons nooit.

Na Mamelodí zijn we via Harrysmit en Pietermaritzburg naar Harding gereden, een plaatsje tussen Kokstad en de kust ten zuiden van Durban. Hier brachten we een bezoek aan onze Nederlandse contactpersoon, Adrie de Bruyn. Zij is fysiotherapeut op een (zwarte) school voor kinderen met een lichamelijke beperking. We zijn drie dagen bij haar te gast, praten veel en bezoeken haar school, waar we ook met 3 studentes praten die door Malibongwe ondersteund worden. We krijgen een uitgebreide rondleiding door het hele gebouw en in alle lokalen worden we enthousiast begroet. Het valt weer op met welke beperkte middelen ze moeten werken en ook de fysiotherapie-ruimte ziet er heel primitief en armoedig uit. Sinds kort heeft Adrie een collega er bij gekregen voor de 150 leerlingen die allemaal intern zijn. Omdat zwarte (lichamelijk) gehandicapte kinderen niet door hun omgeving worden geaccepteerd, kiest de school liever voor overvolle klassen dan voor een wachtlijst. Hiervoor werkte Adrie alleen met Euvon, een onbetaalde assistente zonder opleiding, maar erg gemotiveerd en leergierig. Vorig jaar juli is

Euvon begonnen met een opleiding voor onderwijskracht aan een dependance van de Nelson Mandela University in Kokstad, waarvoor Malibongwe haar financieel ondersteunt. We hebben uitgebreid met haar gesproken. Een geweldige vrouw (27 jaar), harde werker, doorzetter, het enthousiasme straalt van haar af. Elke zaterdag gaat ze met het openbaar vervoer naar Kokstad (120 km vv.) Haar resultaten van het eerste semester zijn uitstekend; ze was de beste van alle (54) leerlingen. Ze laat enthousiast haar lesmateriaal zien en is dolblij dat ze van Malibongwe de gelegenheid krijgt de opleiding te volgen, zodat ze straks een betaalde baan als onderwijzeres kan zoeken. Ze zegt wel tien keer "thank you só much!!" en vertelt wat het niet alleen voor haar maar ook voor haar omgeving betekent. Ze heeft een oudere man en 4 kinderen, en de zorg voor haar inwonende schoonmoeder van 92 jaar. Daarnaast ondersteunt ze haar eigen familie. Euvon en haar man zijn een bescheiden rietsuikerplantage begonnen. De regering heeft de investering betaald en dat hoeven ze niet terug te betalen. Uiteindelijk moeten dat en haar schoolbaan voor het inkomen zorgen. Zonder Malibongwe had ze geen opleiding kunnen volgen.

Daarna sprak ik met Monica, ook onbetaald assistente op de school van Adrie, die nog dit jaar een opleiding voor kleuterleidster wil

met Adrie en Monica

volgen. Zij maakt een wat timide indruk en is erg verlegen. Ze antwoordt alleen met ja, nee of schouderophalen. Maar we hebben haar gegevens en zullen ook haar financieel ondersteunen.

Later op de dag komt Snegugu bij Adrie thuis langs voor een gesprek met ons. Haar vader is dominee, maar heeft geen vast inkomen en is afhankelijk van giften. Snegugu heeft een jaar een management-opleiding gevolgd en wil nu zo snel mogelijk een baan zoeken, bijv. als secretaresse. Dit wil ze dan gaan combineren met een vervolgopleiding in de

zelfde richting. Want dat blijft steeds hetzelfde dilemma: doorstuderen met de kans op

een beter betaalde baan maar nog zonder inkomen, of alvast genoeg nemen met in elk geval wát inkomen. Het waren drukke maar inspirerende dagen, die helaas een trieste zwarte rand hebben gekregen door het overlijden van Adrie (zie elders in deze Nieuwsbrief).

Via de olifanten (Addo Elephant Park) gaat onze reis verder naar Port Elisabeth, waar we 5 studentes hoopten te spreken te krijgen. We hadden ons niet gerealiseerd dat Pasen ongeveer het belangrijkste feest in Zuid-Afrika is, met lange vakanties. Hierdoor zijn 3 van de 5 studentes al naar hun thuisadres vertrokken. Meestal is dat zo'n 500 km uit de buurt dus daar beginnen we maar niet aan. We hebben ze telefonisch gesproken en ze vonden het heel jammer dat ze ons misgelopen zijn.

Wel hebben we Nwabisa ontmoet. We hebben afgesproken bij een Kentucky Fried Chicken (KFC) en zij wordt door vrienden met de auto gebracht, die geduldig in de auto blijven zitten. Ze kon niet wachten om ons te zien, vertelt Nwabisa. Het is een heel levendige, giechelende jonge vrouw die aan één stuk door ratelt. Ze volgt een opleiding elektronica, en haar interesse ligt bij mobiele telefoons, TV's en computers. Ze heeft tot en met december 5 modules gedaan en is nu met de laatste bezig. Trots laat ze haar resultaten zien. Ze kon haar studie starten met

een kleine beurs van de kerk, maar dat was eenmalig. Ze heeft nog een oudere zus en een jongere broer; haar moeder is 2 jaar

geleden overleden. Ze mist haar moeder erg; met haar oudere zus had ze veel problemen waardoor ze vorig jaar voor 1 module is gezakt. Ze vond dat vreselijk, woont inmiddels bij een nicht in en heeft de module met glans overgedaan. Ze is blij dat ze nu onder de plak van haar zus vandaan is. Als captain van een volleybalteam heeft ze met haar team 2 gouden medailles gewonnen. Tijdens het weekend traint ze jongeren zodat die, naar haar zeggen, geen tijd hebben voor drugs en verkeerde seks. Zelf is ze 21 jaar en erg gemotiveerd.

Ook met Sindiswa hebben we bij de KFC afgesproken. Ze komt met een van de beruchte, volgepropte mini-taxibusjes en heeft al ge-sms't dat ze een witte jurk aan heeft. Ze studeert accountancy en economie aan de Nelson Mandela University en woont op de campus. Haar thuisadres is Umtata. Ze zit in haar 4^e en laatste jaar. Economie heeft haar liefde en daarvoor is ze ook met glans geslaagd. Accountancy, waar ze nu mee bezig is, valt haar zwaarder. Maar ze doet het om meer kansen op de arbeidsmarkt te krijgen.

Eind van dit jaar wil ze in beide vakken haar 'honours' halen, maar lukt dat niet dan in elk geval in economie, waar ze uitstekende cijfers voor heeft. De diplomering is volgend jaar in april. Sindiswa heeft 4 zussen en haar moeder verdient de kost met schoonmaakwerkzaamheden in een nonnenklooster. We krijgen de indruk dat zij een rustige, intelligente, serieuze en hardwerkende vrouw is. Ze is haar studie begonnen met een lening van de regering (die ze moet terugbetalen), maar mede dankzij een beurs van Malibongwe is ze de afgelopen 4 jaar doorgekomen. Na onze reis van 4½ jaar geleden vertelde ik in de Nieuwsbrief over onze ontmoeting met een van de toenmalige studentes, Sooreya. Zij had een blijvende indruk op ons achtergelaten. Als bestuur van Malibongwe maakten wij ons zorgen over haar omdat we na die

tijd nooit meer iets van haar gehoord hadden. We zijn nu naar haar op zoek gegaan, hierbij geholpen door Sindiswa en een medestudente die enigszins in de township van Sooreya bekend was. Voor 2 witte mensen zoals wij is het 'niet verstandig' om al zoekend en vragend door een township te rijden, laat staan dat het ons resultaat zou opleveren. De toch wel langdurige zwerftocht door Kwa Nobuhle (vlak bij Uitenhage, ca. 60 km van Port Elisabeth) heeft tot onze vreugde opgeleverd dat we in eerste instantie Sooreya's tante vonden. Zij bleek namelijk het contactadres voor Malibongwe van Sooreya en nog andere studentes, en was helemaal verrukt om nu Malibongwe in levende lijve te ontmoeten. "We made her day!". Sooreya was die middag niet thuis, maar het lukte ons met haar een afspraak voor de volgende dag te maken.

Het gaat gelukkig heel goed met haar. Ze had geen contact meer opgenomen na ons vorige bezoek omdat het toen slecht met haar ging, en 'falen kun je niet melden aan je weldoeners' in haar ogen. Ze is daarin nog steeds dezelfde gedreven perfectionist die alles goed wil doen. Haar moeder is ernstig ziek geweest en overleden, en zij bleef alleen achter met de zorg voor haar 10 jaar jongere epileptische en autistische broertje. Overigens samen met haar vriend (die we evenals haar moeder toen ook al ontmoet hadden) met wie ze nu een dochtertje van 4 heeft. Ze hebben allebei een vaste baan, Sooreya bij het ministerie van gezondheidszorg. We hebben het hele gezin in onze armen kunnen sluiten – het was een geweldig weerzien. En nog steeds zegt ze: "Malibongwe changed my life".

We weten dat het maar heel kleine druppeltjes zijn, in een groot land dat nog een lange weg te gaan heeft. Maar na zo'n reis besef je wel weer waar je het voor doet. In de 18 jaar dat Malibongwe bestaat hebben u en wij heel wat druppels mogen laten vallen!

Gonny Smitskamp-Jelsma

Zuid-Afrika en de WK

Het wereldkampioenschap voetbal van 2010 zal van 11 juni 2010 tot en met 11 juli 2010 in Zuid-Afrika plaatsvinden. Het wordt het eerste wereldkampioenschap voetbal dat in een Afrikaans land wordt georganiseerd. De wedstrijden worden gespeeld in tien verschillende stadions, verspreid over negen steden.

Wat betekent dit WK voor de bewoners van Zuid-Afrika? De meningen hierover zijn verdeeld. Enerzijds leeft de economie op door de bouw van sportvoorzieningen, wegen en hotels. Als alles goed loopt, draagt dit bij aan de status van het land. De zwarte bevolking van Zuid-Afrika heeft anderzijds vaak onvoldoende geld om kaartjes voor de wedstrijden te kunnen betalen.

Sinds de FIFA besloot om WK-kaarten in Zuid-Afrika vanaf 15 april gewoon in de supermarkt te verkopen, is er echter een ware run op de tickets ontstaan. In de eerste 24 uur dat Zuid-Afrikanen hun kaartjes contant af konden rekenen, zijn er meer dan 100.000 kaarten verkocht: veel Zuid-Afrikanen beschikken niet over een internetverbinding en de creditcard die noodzakelijk waren als je een kaartje wilde bemachtigen.

Johannesburg

De FIFA is ervan overtuigd: het WK 2010 in Zuid-Afrika wordt een succes. Dat zei FIFA-baas Joseph Blatter tijdens een speciale persconferentie in Zürich. Sepp Blatter sprak daar zijn hoop uit dat het WK op de lange termijn een positief effect heeft op Afrika. In samenwerking met onder andere Nederland zijn er verschillende projecten op het Afrikaanse continent opgezet om de lokale sport te stimuleren zoals 1Goal. De '1Goal. Education for All' campagne wil aandacht voor het feit dat 72 miljoen kinderen op de wereld geen toegang tot onderwijs hebben. Door voetballers, fans en regeringsleiders in te zetten pleit 1Goal voor meer onderwijs. Op de website van de organisatie hebben al meer dan twee miljoen mensen zich aangemeld.

Ook als het WK in Zuid-Afrika allang is afgelopen, moet Afrika blijven profiteren van het grote voetbalfeest. Dat was althans een van de doelstellingen van de FIFA toen besloten werd om het WK 2010 aan Zuid-Afrika toe te wijzen. Daarom bouwt de FIFA twintig 'Football for Hope'-centra in heel Afrika. Hier kunnen lokale bewoners terecht voor gezondheidszorg, onderwijs en natuurlijk voetbal. De projecten worden uitgevoerd in gebieden waar problemen als werkloosheid, armoede, analfabetisme en slechte gezondheidszorg veel voorkomen. In onder andere Ghana, Rwanda, Namibië, Kenia en Zuid-Afrika is begonnen met de bouw van deze centra. De toekomstige gebruikers worden betrokken bij alle stappen van het project. De centra worden door lokale bewoners ontworpen, gebouwd en bestuurd. In het complex zal onder andere voorlichting over HIV/Aids worden gegeven. Klaslokalen en uiteraard een voetbalveld moeten van het 'Football for Hope'-centrum een ontmoetingsplek maken voor jong en oud.

Voor het project is zo'n tien miljoen dollar nodig. De FIFA is een van de sponsors: voor iedere goal die tijdens de WK-kwalificatieronden werd gescoord, betaalde de FIFA 500 dollar aan het project. Ook de opbrengst van de kaartverkoop voor de openingsceremonie van het WK gaat naar het initiatief.

Aan het veel besproken Greenpoint stadion in Kaapstad zie je de spagaat van Zuid-Afrika. Enerzijds heeft de overheid beloofd het WK aan te grijpen voor sociale vooruitgang, anderzijds wil men bewijzen dat men kan voldoen aan de hoge eisen van de FIFA. De kaarten voor wedstrijden zijn duur, het stadion staat ver van de woonwijken en toch zijn de mensen collectief trots op hun stadion en het WK in hun land.

uit Transfer mei 2010

Training Crècheleidsters

In onze vorige nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat Malibongwe een training voor 21 crècheleidsters uit Mamelodi zou financieren.

In de township Mamelodi zijn ongeveer 60 crèches, waarvan 10% van redelijk tot goed niveau, namelijk met geschoolde leidsters en voldoende materialen. Deze 10% ontvangt een subsidie van de Zuidafrikaanse overheid. De andere 90% van deze crèches heeft niet voldoende middelen en geschoolde medewerksters. Ze worden ook wel 'backyard crèches' genoemd, omdat het gaat over geïmproviseerde kinderopvang.

In Mamelodi is een project gestart namelijk het Family Strengthening Program (FSP). Dit is een project om arme gezinnen te ondersteunen door middel van voedsel, schooluniforms, lesmateriaal, medicijnen en ziekenhuishulp. De ondersteuning van de backyard crèches is een onderdeel van dit programma. Op dit moment worden er 20 crèches ondersteund waar 2000 kinderen van profiteren, van wie de ouders geen of te weinig crèchegeld kunnen betalen. Het gaat hierbij om 270 gezinnen. De criteria voor ondersteuning zijn: geen geld om rond te komen en een eenoudergezin of terminaal zieke ouder of alleen grootouders aanwezig.

In juni 2009 heeft Malibongwe voor 21 leidsters van deze crèches een training ontwikkeling van het jonge kind en ondernemerschap en financiën, financieel gesteund.

De training duurde 3 maanden en alle 21 crècheleidsters waren erg gemotiveerd om de training te volgen. Ze zijn ook allemaal geslaagd voor de training.

Tijdens de training viel op dat de crècheleidsters erg graag hun crèche willen verbeteren. Nu geven ze het geleerde weer door aan andere crèchemedewerkers.

Het plan is om het komende jaar weer een groep crècheleidsters op te leiden.

Sanne van 't Hof

SUID AFRIKAANS in Lumen 10 juni – 7 juli 2010

De Stichting Delft-Mamelodi en Filmhuis Lumen organiseren tijdens het WK Voetbal 2010 Zuid-Afrikaanse filmweken. SUID AFRIKAANS biedt vanaf donderdag 10 juni vier weken lang elke week 1 film. Met thema's als apartheid, worstelen met de naweeën ervan, maar ook een sportdrama met Mandela wijsheden, en een documentaire en een science-fiction film over het leven in een township. Daarnaast geven Zuid-Afrika kenners en – liefhebbers een inleiding over vijf films en er is informatie over de projecten en activiteiten van de Stichting Delft-Mamelodi in de township Mamelodi (bij Pretoria, Zuid-Afrika).

Op donderdag 10 juni opent Mr. Nkhulu Sebothoma, vice-ambassadeur van de Ambassade van Zuid-Afrika het festival en geeft Ineke van Kessel van het Afrika Studiecentrum in Leiden een inleiding over de film *Invictus* en presenteert haar boek over Nelson Mandela.

De openingsfilm van het festival is *INVICTUS*, met Morgan Freeman in de hoofdrol als Nelson Mandela, in een inspirerend verhaal met sport als metafoor voor het leven. Gevolgd op 15 en 16 juni door *FORGIVENESS*, een film met de naweeën van de apartheid als Leitmotiv. Marnix de Bruyne, journalist en redacteur Afrika op de buitenlandredactie van de Volkskrant, geeft een inleiding over *Forgiveness* op 15 juni en presenteert zijn boek.

Op 22 en 23 juni vertonen we de documentaire *LEAVING MANDELA PARK*. Deze documentaire staat in het teken van jongeren, die proberen door hun bijzondere talent aan hun township-bestaan te ontkomen. De maakster, Saskia Vredeveld, komt op 22 juni voor een Q&A. Zij geeft alleen een korte inleiding en wil na de documentaire in gesprek met het publiek.

Op 29 en 30 juni komt *DISTRICT 9*, op 29 juni ingeleid door Marja van Leeuwen en Bert Ettekoven (nauw betrokken bij de Stichting Delft-Mamelodi en net terug uit Zuid-Afrika, na 1½ jaar werken in de sociale woningbouw in Johannesburg en Pretoria).

Op 5 juli leidt Bart Luirink, hoofdredacteur ZAM Africa Magazine, de film *SKIN* in. Deze film draait ook nog op 6 en 7 juli.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2009

Tot slot vindt u op blz. 8 de jaarrekening en balans over 2009.
Tot de volgende keer!

Secretariaat Malibongwe:
De Look 3
2635 GE Den Hoorn (ZH)
Tel: 015 2855298
Giro 3418 t.n.v. Malibongwe, Delft